

Obsah

Předmluva	11
---------------------	----

Rainer Thurnher – Wolfgang Röd: *První část. Kierkegaard a Nietzsche jako předchůdci filosofie existence a filosofie života*

I. SØREN KIERKEGAARD (Rainer Thurnher)	15
1. Život, myšlenkové intence, dílo	15
a) <i>Život</i>	15
b) <i>Kierkegaardův cíl: stát se náboženským spisovatelem</i>	20
c) <i>Problém sdělování existence</i>	22
d) <i>Dílo a jeho podoba</i>	23
2. Jednotlivec a jeho vztah k Bohu	26
3. „Choroba doby“	27
4. Rozvíjení pojmu existence v polemice s tendencemi doby	31
a) <i>Opuštění sebe sama ve filistrovství</i>	31
b) <i>Vzdání se sebe sama v „davu“</i>	32
c) <i>Odstupování od sebe sama v romantice</i>	35
d) <i>Ztráta sebe sama ve spekulativním myšlení</i>	41
5. Subjektivní myslitel – paradox a víra	44
6. „Subjektivní pravda“ a „objektivní pravda“	48
7. Existence jako syntéza	51
8. Momenty sebenalézání	52
a) <i>Předběžná poznámka</i>	52
b) <i>Vážnost</i>	54
c) <i>Smrt</i>	55
d) <i>Úzkost</i>	56
e) <i>Zoufalství</i>	60

9. Tři stadia existence	62
a) <i>Funkce pojmu tří stadií</i>	62
b) <i>Pojetí tří stadií jako dějin rodu</i>	63
c) <i>Pojetí tří stadií z hlediska individuálních dějin</i>	64
10. Další působení	72
II. FRIEDRICH NIETZSCHE (Wolfgang Röd)	75
1. Život a dílo	75
2. Podstata a funkce umění	85
a) <i>Dionýské a apollinské</i>	85
b) <i>Metafyzický a psychologický výklad umění</i>	87
c) <i>Odvrat od idealistické estetiky</i>	89
3. Nietzschevo pojetí poznání	90
a) <i>Pozice z roku 1873</i>	90
b) <i>Nietzschova pozdní koncepce</i>	92
c) <i>Interpretace a perspektivy</i>	94
4. Kritika metafyziky	97
a) <i>Metoda kritiky metafyziky</i>	97
b) <i>Kritika tradiční ontologie</i>	99
c) <i>Kritika racionální psychologie</i>	102
d) <i>Kritika ideje Boha</i>	103
e) <i>Smrt Boha</i>	105
5. Nietzscheva metafyzika v osmdesátých letech	107
a) <i>Obrysy kosmologie</i>	108
b) <i>Vůle k moci jako kosmický princip</i>	111
c) <i>Překonání protikladu bytí o sobě a jevu</i>	113
d) <i>Nauka o navracení</i>	114
e) <i>Vůle k moci a interpretace</i>	117
6. Filosofie hodnot a morálky	120
a) <i>Pojetí hodnot vůbec</i>	120
b) <i>Vznik hodnot</i>	122
c) <i>Hodnota morálky</i>	123
d) <i>Morálka pánů a morálka otroků</i>	126
e) <i>Morálka a dekadence</i>	128
f) <i>Idea nové morálky</i>	129

g) <i>Idea nadčlověka</i>	131
7. Nihilismus	133
a) <i>Podstata nihilismu</i>	133
b) <i>Nihilismus jako psychický stav</i>	135
c) <i>Překonání nihilismu</i>	136
8. Kritika náboženství	138
a) <i>Podstata a funkce náboženství obecně</i>	138
b) <i>Kritika křesťanského náboženství</i>	140
9. Kritika kultury	142

Wolfgang Röd: *Druhá část. Filosofie života*

CHARAKTER A SMĚRY FILOSOFIE ŽIVOTA	149
--	-----

III. WILHELM DILTHEY	151
--------------------------------	-----

1. Život a dílo	151
2. Založení duchovněd jako úkol	153
3. Duchovědy a přírodní vědy	155
a) <i>Rozumění a vysvětlování</i>	155
b) <i>Hermeneutika</i>	159
4. Popisná a analyzující psychologie	161
5. Rozumění a objektivní duch	164
6. Psychologie metafyziky	168

IV. HISTORISMUS	173
---------------------------	-----

V. HENRI BERGSON	178
----------------------------	-----

1. Život a dílo	178
2. Prostor, čas a trvání	181
3. Problém svobody	184
4. Vědomí a hmota	186
5. Metafyzické poznání	190
6. Vývoj života	192

7. Etika a filosofie náboženství	195
a) <i>Statická a dynamická morálka</i>	195
b) <i>Statické a dynamické náboženství</i>	196

VI. PŘEDSTAVITELÉ FILOSOFIE ŽIVOTA

V ŠIRŠÍM SMYSLU	199
1. Georg Simmel	199
2. Oswald Spengler	202
3. Ludwig Klages	207
4. Ortega y Gasset	211
5. Autoři blízcí filosofii života	214

Rainer Thurnher – Wolfgang Röd: *Třetí část.*

Myšlení zaměřené k existenci

MYŠLENÍ ZAMĚŘENÉ K EXISTENCI	221
--	-----

VII. KARL JASPERS (Rainer Thurnher) 224

1. Život a dílo	224
2. Jaspersův pojem filosofie	229
3. Objímající	237
a) <i>Objímající jako ono samo</i>	237
b) <i>Způsoby objímajícího</i>	238
4. Existence	245
5. Transcendence a filosofická víra	252
6. Filosofie náboženství, dějin a politická filosofie	255
a) <i>Filosofie náboženství</i>	255
b) <i>Kritika kultury a filosofie dějin</i>	258
7. Politické názory	261

VIII. MARTIN HEIDEGGER (Rainer Thurnher) 263

1. Život a dílo	263
2. Otázka po bytí v rámci fundamentální ontologie	276

a) <i>Diagnóza zapomenutosti bytí a opakování otázky po bytí</i>	276
b) <i>Fenomenologie jako ontologie</i>	280
c) <i>Rozmanitost způsobů bytí a přednost pobytu</i>	283
d) <i>Přednost pobytu a úkol fundamentální ontologie</i>	286
e) <i>Různé vrstvy tématu fundamentální ontologie</i>	290
3. <i>Analýza pobytu (Dasein)</i>	295
a) <i>Pobyt jako bytí ve světě</i>	295
b) <i>Odemčenost světa ve vynacházení, rozumění a řeči</i>	300
c) <i>Struktura starosti, upadání a autentičnost</i>	306
d) <i>Smrt, svědomí a vina jako existenciály autentičnosti</i>	309
e) <i>Autentičnost jako předbíhající odhodlanost a původní časovost</i>	313
4. <i>Výklad bytí na horizontu časovosti</i>	315
5. <i>Obrat</i>	322
a) <i>A-létheia: od odemčenosti pobytu ke světlině bytí</i>	322
b) <i>Obrat jako proměna základní otázky</i>	325
c) <i>Překonání metafyziky ve smyslu návratu</i>	326
d) <i>„První počátek“ a „Jiný počátek“</i>	330
e) <i>Bytostně dějinný výklad základních nálad</i>	331
f) <i>Výklad dějin jako dějin bytí</i>	333
6. <i>Epochy dějin bytí</i>	338
7. <i>Nihilismus</i>	350
8. <i>Technika jako „Gestell“</i>	352
9. <i>Blížkost</i>	357
10. <i>Součtveří a řeč</i>	362
 IX. <i>JEAN-PAUL SARTRE (Wolfgang Röd)</i>	 365
1. <i>Život a dílo</i>	365
2. <i>Rané spisy</i>	368
a) <i>Ego</i>	368
b) <i>Imaginace</i>	369
3. <i>Sartrova ontologie</i>	371
a) <i>Východisko: fenomén</i>	372
b) <i>Sebevědomí</i>	374

c) <i>Ontologický argument</i>	375
d) <i>Bytí v sobě, bytí pro sebe a nicota</i>	376
e) <i>Svoboda, úzkost a neupřímnost</i>	378
f) <i>Struktura světa věcí a lidského těla</i>	381
g) <i>Bytí pro druhé</i>	383
4. Politické myšlení a sociální filosofie	384
a) <i>Politické angažování</i>	384
b) <i>Základní myšlenky sociální filosofie</i>	387
 X. ALBERT CAMUS (Rainer Thurnher)	394
1. Život a dílo	394
2. Návaznosti	399
3. Absurdno jako výchozí evidence	401
4. Od pocitu absurdna k jeho pojmu	405
5. Odmítnutí sebevraždy	406
6. Revolta a etika kvantity	409
7. Podoby absurdního života	412
8. Sisyfos	417
9. Člověk revoltující	418

Heinrich Schmidinger: *Čtvrtá část. Filosofie náboženství 1850–1950*

XI. OBECNÝ PŘEHLED NÁBOŽENSKÉHO MYŠLENÍ 1850–1950	427
XII. KATOLICKÁ FILOSOFIE	432
XIII. FILOSOFIE V RÁMCI EVANGELICKÉ THEOLOGIE	449
XIV. FILOSOFIE RUSKÉHO PRAVOSLAVÍ	455
 Seznam literatury	465
Jmenný rejstřík	511
Ediční poznámka	523